

NOMINASJONER TIL KULTURDEPARTEMENTETS PRISER FOR BARNE- OG UNGDOMSLITTERATUR UTGITT I 2015

**For bokåret 2015 er 27 forfattere, illustratører, oversettere
og tegneserieskapere nominert innenfor 7 priskategorier:**

Litteraturprisen

Bildebokprisen

Fagbokprisen

Illustrasjonsprisen

Debutantprisen

Oversetterprisen

Tegneserieprisen

**Prisutdelingen ved kulturminister Linda Cathrine Hofstad Helleland finner sted
fredag 4. mars 2016 kl. 13.00 i Nasjonalbibliotekets Store auditorium,
Henrik Ibsensgt. 110 (Solli plass), Oslo.**

Norsk barnebokinstitut administrerer jury og prisutdelingsarrangement.

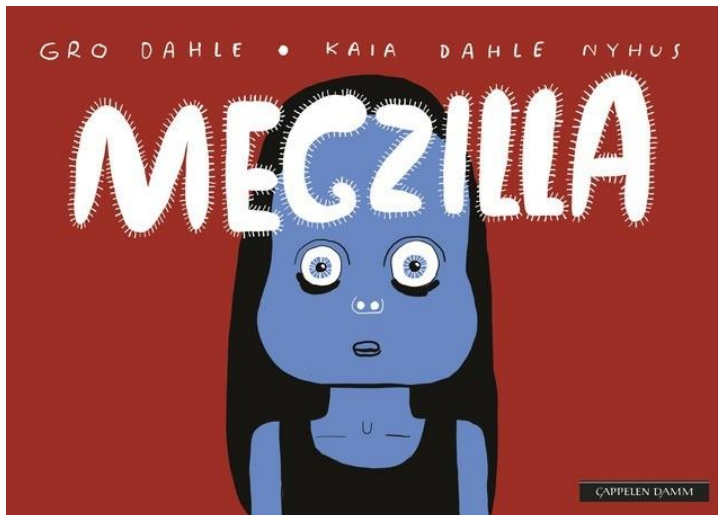
Kontaktpersoner:

Juryleder: Anne Kristin Lande, AnneKristin.Lande@nb.no, 926 67 626

Pressekontakt: Birgitte Eek, Norsk barnebokinstitut, 415 00 622

NOMINASJONER MED JURYENS BEGRUNNELSER

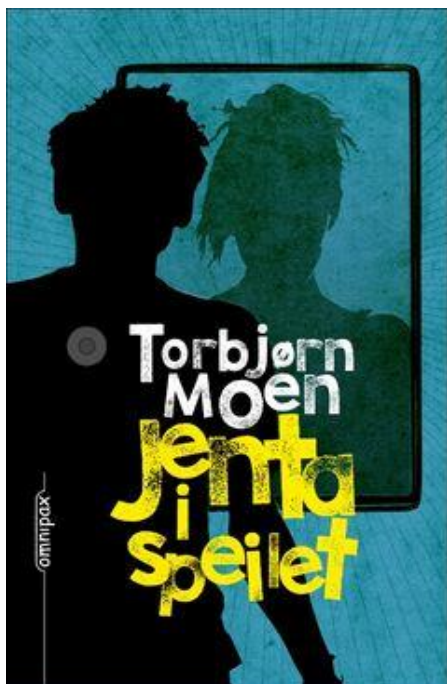
LITTERATURPRISEN

Gro Dahle (forf.) og Kaia Dahle Nyhus (ill.)

***Megzilla*, Cappelen Damm**

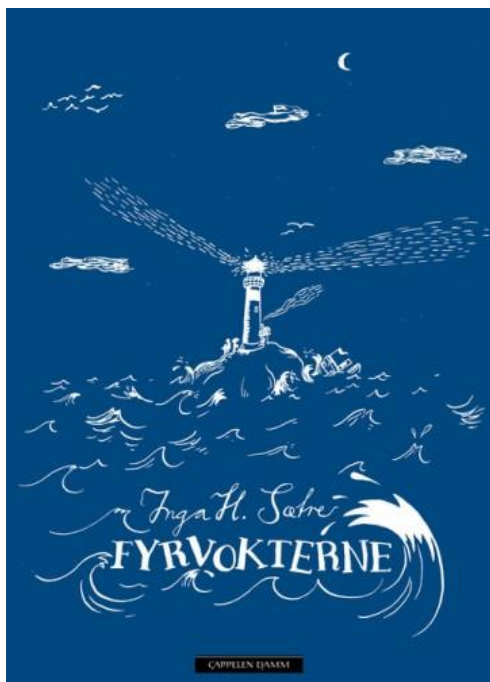
Gro Dahle har, sammen med datteren Kaia Dahle Nyhus, skrevet og gjennomillustrert en fortelling for ungdom. Dette er en sjangeroverskridende roman, men også en sjangeroverskridende bildebok. Det handler om forskjellige utfordringer og problemer som kan oppstå i livene til unge mennesker. Her drives fortellingen fram av den tydelige stemmen til hovedpersonen Ingeborg. Hun er selvpoptatt og selvsentrert, men med en usikkerhet som man lett kan kjenne igjen. Boka er ettertenksom og reflektert, enkel og direkte, her kommer nyanser og gråtoner fram. Teksten er klok og observant, mens bildene reflekterer det enkle og naive i fortellingen. På et helt spesielt vis fanger illustrasjonene sårbarheten i teksten. Illustrasjonene kler fortellingen og fortellingen kler illustrasjonene.

Torbjørn Moen

Jenta i speilet, Omnipax

Hvordan ville verden sett ut om du som gutt våknet en morgen og var blitt til ei jente? Dette enkle spørsmålet har mange morsomme, pinlige, flau og interessante svar i Torbjørn Moens roman. Truls er nemlig en helt vanlig gutt med en helt typisk kompis som han kaller for FX. En dag bestemmer de to seg for å bruke et stoff de har kjøpt på postordre – og som vil la ett ønske gå i oppfyllelse. Pulveret tas seremonielt i bruk, og ingenting skjer – før Truls våkner opp dagen etter, står opp, går på badet og konstaterer at det befinner seg en jente i speilet: «Jeg fikk nemlig et glimt av en jente i speilet over vasken. Jeg skvatt litt og mumla unnskyld før jeg rava ut igjen». Truls blir dermed kalt Trulte, og må gjennom sin nye jentekropp gjøre seg noen helt nye erfaringer. Med fotnoter, situasjonskomikk og et frekt, skrått blikk på gutter, jenter og seksualitet har Moens ungdomsroman blitt til en alvorlig, men mest av alt svært morsom bok til glede for begge kjønn.

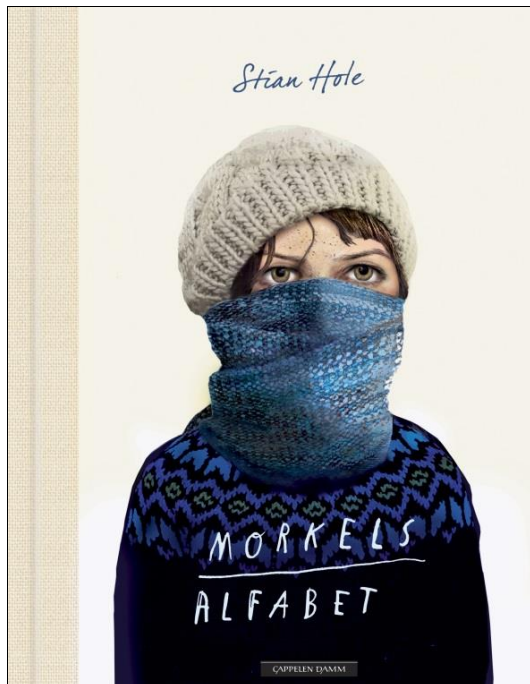
Inga H. Sætre

Fyrvokterne, Cappelen Damm

Fyrvokterdøtrene Sølvi og Astrid bor alene sammen med sauen Bææ på Allting-ø. De er såre fornøyde med et liv der verden utenfor øya kun viser seg i det havet skyller i land; hermetikkbokser uten etikett, et dukkehus, eller en skinnveske full av 1000-lapper. Men en dag banker det på døra...

Inga H. Sætre har skrevet og illustrert en magisk lekende og klok bok. Humor, fantasi, litt tristesse og mye livsvisdom kommer til uttrykk i tekst og bilder. En hemmelighetsfull roman for mellomtrinnet og oppover. Magien ligger i blandingen av slapstickhumor og pussige innfall og en undertekst som maner til måtehold, tilstedeværelse og kjærlighet til naturen og de nære ting. Sætre sprenger grensene for de kategoriene juryen vanligvis opererer med. Dette er en visuell roman, et skattekart i tekst og bilder der leseren kan bli med på en skattejakt der underlige ord, rare vendinger og lekende dramatisk beriker den som leter.

BILDEBOKPRISEN

Stian Hole

***Morkels alfabet*, Cappelen Damm**

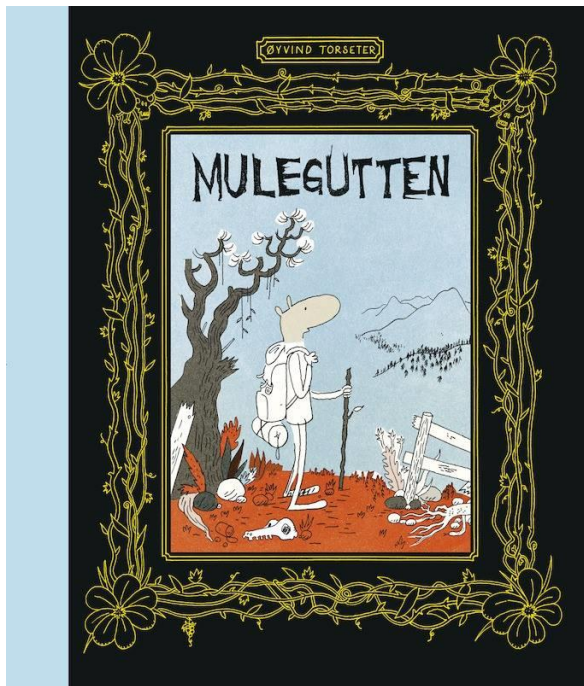
Morkels Alfabet er en oppfølger til *Annas himmel* (2013), men kan leses som en frittstående fortelling. Anna er nesten tenåring i denne boka, som utforsker det fantastiske, såre og udefinerbare landskapet mellom det å være barn og det å være voksen. Forsatsen slår an en dempet tone; et grafisk sort/hvitt skoglandskap om vinteren, gylne skygger og fotspor i våt snø bærer bud om lysere tider. Det samme landskapet avslutter fortellingen, nå et grønnsvær ispedd forglemmegei og nyperoser. I sidene mellom brettes det ut en inderlig og eksistensiell fortelling om vennskap og undring med henvisninger til detaljer fra Holes tidligere bøker. Nå handler det om Morkel som legger ut mystiske lapper som spor. Anna leser lappene, og finner etter hvert også gutten som gjemmer seg i skogen og samler på ord. I Holes sømløse collager gir pekere til annen kunst og litteratur nye opplevelser underveis for store og små. Samtidig evner forfatteren å la historien om en ensom gutt, omsorgssvikt og et vennskap som tangerer voksen kjærlighet, skinne gjennom bildebokas visuelle landskap.

Hege Siri (forf.) og Mari Kanstad Johnsen (ill.)

Tunellen, Magikon

Når en forfatter og en illustratør finner tonen, når tekst og bilde gjensidig beriker og utfordrer hverandre, da er det et lykketreff! *Tunellen* er et slikt. Mari Kanstad Johnsen er en prisbelønnet illustratør som både har skrevet egne bildebøker og samarbeidet med andre forfattere. Nå har hun billedlagt den poetiske, spennende og stramt regisserte fortellingen til Hege Siri om to kaniner som graver en tunell under en sterkt trafikkert vei. Vi følger kaninene på deres ferd under jorda. "Forbi musereir og meitemarkenes ganger...". Vi deler forskrekkelsen deres når tunge biler ryster jorda over dem. Vi smiler når de vasker hverandre blant blomster og gress når de kryper ut av tunellen for å spise og drikke. Vi grøsser når de minnes "Katten som lå stille i veikanten, med et lukket øye". Enkle fargeflater satt opp mot hverandre, positiv og negativ bildebruk, skaper dybde og spenning alt etter som vi er under eller over jorda. *Tunellen* er en spennende visuell og rørende vakker fortelling om vennskap som varer helt til de er kommet trygt fram – og enda lenger...

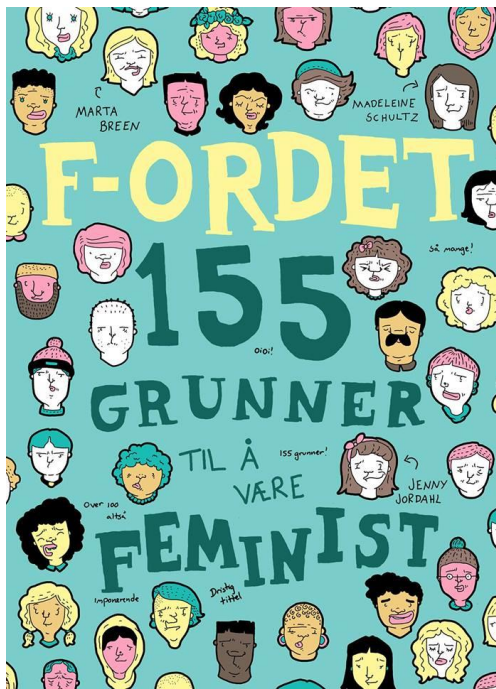

Øyvind Torseter

***Mulegutt*, Cappelen Damm**

Eventyret om «Risen som ikke hadde noe hjerte på seg» får i Øyvind Torseters *Mulegutt* en særpreget og original nytolkning. I denne sjangeroverskridende versjonen av det kjente eventyret, kombinerer Torseter virkemidler fra den tradisjonelle bildeboka med virkemidler fra tegneserien. Alle elementer mellom dobbeltoppslag og snakkebobler er tatt i bruk. Illustrasjonene er en kombinasjon av enkle strektegninger og collage. Det eventyrlige forelegget som ligger til grunn for historien behandles på en nyskapende og særpreget måte, og gir leseren en ny og engasjerende fortelling. Samspillet mellom illustrasjoner og tekst løfter fortellingen, og vi får på samme tid en skummel, spennende og morsom historie. Trollets verden er mørk og skremmende – og Muleguttens reise innover og nedover i denne gir også assosiasjoner til andre litterære reiser. Denne boka føyer seg inn i rekken av flotte utgivelser hvor Torseter har vært ansvarlig for det helhetlige uttrykket, som f.eks. *Hullet* (2012) og *Koblinger* (2013).

FAGBOKPRISEN

Marta Breen, Jenny Jordahl og Madeleine Schultz

F-ordet. 155 grunner til å være feminist, Forlaget Manifest

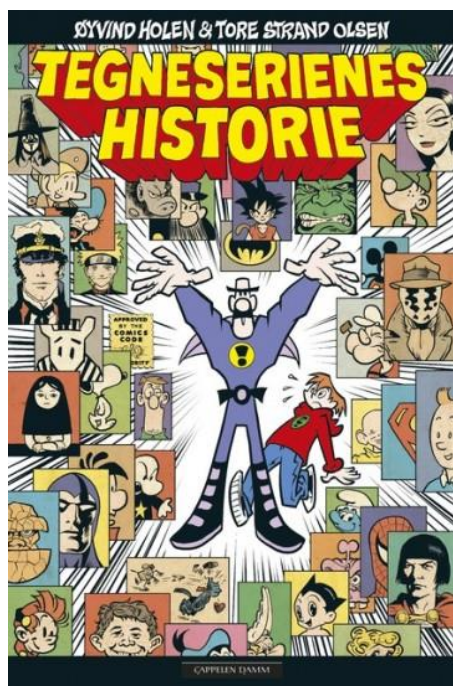
Forfriskende og original i både framstilling og uttrykk er denne faktaboka, som er en håndbok for nye, unge feminister – og for de som lurere på hva feminisme er. Boka er gjennomillustrert og benytter seg av ulike teksttyper og virkemidler tilpasset stoffet. Utvalget varierer fra lister som for eksempel «10 ting dine meningsmotstandere kommer til å si – og hva du kan svare», til personlige beretninger, klipp fra aviser, nyheter, fra googlesøk og tegneserier. Alle eksemplene er dagsaktuelle og gjenkjennelige, og viser hvordan kjønn blir behandlet ulikt i hverdagen. Den fristende innpakningen og det tydelige budskapet binder sammen de ulike teksttypene til en helhetlig utgivelse, der de yngste lesere har noe å strekke seg etter og vokse inn i, og der de eldste får en inngang til videre lesing. Tekstene er presentert med humor, alvor og varme, til ettertanke og diskusjon.

Gunhild J. Ecklund

Hva er økonomi? Fakta og funderinger, Orkana

Privat- og samfunnsøkonomi er et tema som sjelden blir behandlet i faglitteratur for barn. Med denne boka har barn og unge omsider fått en bok som fyller dette rommet, og som synliggjør viktigheten av å ha oversikt over egen økonomi. Den viser på en god måte sammenheng mellom egen økonomi og samfunnet rundt. Forfatteren mister aldri målgruppa av syne, og bruker gjenkjennelige eksempler og forklarer sentrale begreper uten å miste flyten i teksten. Stoffet er strukturert på en oversiktlig måte, både tematisk og visuelt. Bruken av illustrasjoner, faktabokser og tilleggsstoff gir mer inngående kunnskap, perspektiv og åpner for refleksjon. *Hva er økonomi?* spenner fra det konkrete, som å lage budsjett, til forklaringer omkring fattigdomsperspektivet. Boken formidler stoffet slik at leseren alltid er i sentrum, og synliggjør at temaet er viktig skal vi forstå samfunnet rundt oss.

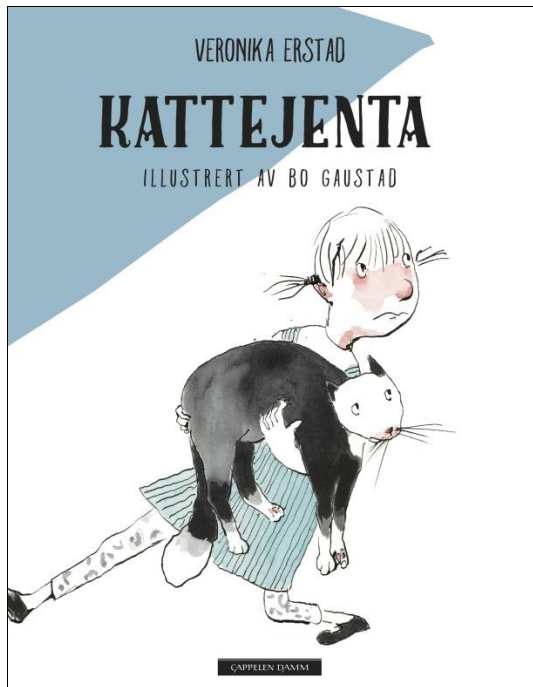

Øyvind Holen (forf.) og Tore Strand Olsen (ill.)

Tegneseriens historie, Cappelen Damm

Når bestefaren til Petter tar på seg superheltdrakta for å motbevise at tegneserier ikke er noe for drittunger er det bare å henge med. Bestefar, forfatteren og ikke minst illustratørens entusiasme kommer tydelig til uttrykk gjennom en tettpakket og informativ formidling av tegneseriens opprinnelse, tidlige barndom, helter og utvikling. Vi blir med på en reise til store tegneserieland i Europa, men også til USA og Japan. Også den norske tegneseriehistorien belyses grundig. Petter er leserens alter ego – og drar bestefar videre i boka hver gang han begynner å bli vel grundig og detaljfiksert. Bestefar går kronologisk og systematisk til verks, og benytter seg av tegneseriens virkemidler, originaltegninger og faksimiler når han formidler historien. Kombinasjonen av sakprosa og tegneserie gjør dette til en sjangeroverskridende utgivelse.

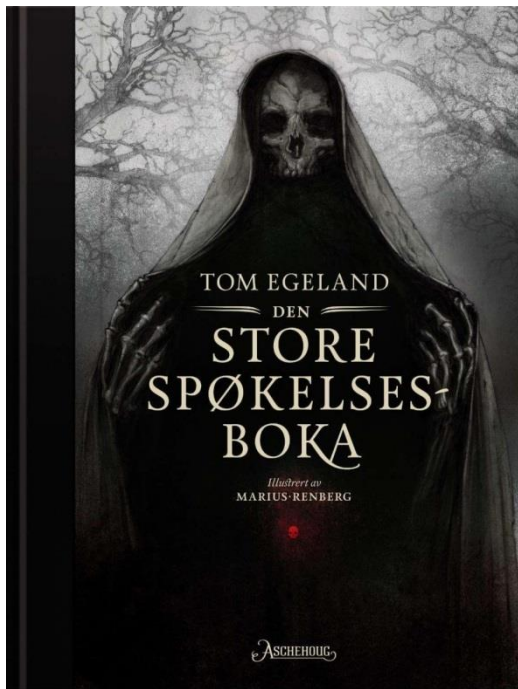
ILLUSTRASJONSPRISEN

Bo Gaustad

for illustrasjonene til Veronika Erstads *Kattejenta*, Cappelen Damm

Bo Gaustad gir ekstra liv og innhold til fortellingen om den spesielle kattejenta Ruth. Ikke at Ruth likner en katt, men hun er en person som identifiserer seg med en katts stolte og selvstendige holdning til livet. Illustrasjonene er sjarmerende, varme og fulle av humor. Samtidig er de med på å underbygge de litt vanskelige motsetningene i Ruths vesen. I dette tilsynelatende enkle universet spiller illustrasjonene på lag med historien. Gaustad løfter fortellingen til noe helt utenom det vanlige med sin sterke og karakteristiske skisseaktige strek, og ikke minst ved fargebruk som står i stil til de mange og varierte stemningene i boka. Bildene er fulle av bevegelse, men også av ro. Man får en sterk fornemmelse av at Bo Gaustad er på Ruths parti når tilværelsen blir for komplisert.

Marius Renberg

for illustrasjonene til Tom Egelands *Den store spøkelsesboka*, Aschehoug

Noen bøker bare innbyr til å blas i, luktes på og leses med andektighet. *Den store spøkelsesboka* er slik: Stort format, tykt ubestrøket papir, bokmerkesnor og stoffrygg. Forsidebildet av et kappekledd skjelett i sort mot en bakgrunn av et kapillærliknende skoglandskap går over i blodrødt på bokens bakside. Når du åpner boka går det i svart. Marius Renberg har designet boka. Han har også laget de store originaltegningene, som i tillegg til 13 nye spøkelseshistorier, inneholder alt du trenger å vite om spøkelser og lignende fenomener. Det er blitt en helhetlig svartebok av det skumleste slaget. Designet ivaretar og forsterker innholdet ned til den minste detalj; som paginering og avsnitt markert med bittesmå hodeskaller. Der teksten veksler mellom fantasi og fakta(!) om spøkelser, følger Renberg opp med egne grafiske illustrasjoner, tegninger og vignetter. Boka er spekket med (svarte)kunst fra verdenshistorien – avfotografert og blodstenkt slik det seg hør og bør i en riktig spøkelseshistorie. Juryen grøsser av beundring.

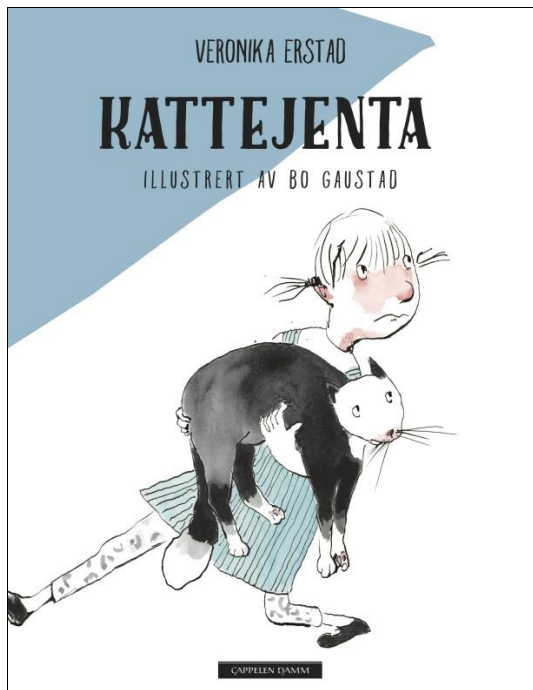

Kari Stai

for illustrasjonene til Frøydis Alvørs *Mer enn bare luft*, Magikon

Frøydis Alvær har skrevet en spøkeshistorie der vi får deler av historien fra et spøkelses ståsted. Hvis man da i det hele tatt kan snakke om ståsted for spøkelser. Vårt spøkelse seiler rundt med skyene, og trenger ikke gjemme seg når barna i huset leker gjemsel. Men det tenker, har følelser og er mer enn bare luft. Kari Stai har genialt grepet nettopp det usynlige aspektet - og visualisert det. I rene, transparente illustrasjoner, endimensjonale flater med konturer og en neddempet fargeholdning, fanger Stai det som ikke er synlig annet enn som en negativ form, det billedhuggeren hugger bort. Slik *ser* vi spøkelset når fokuset flyttes ørlite fra den positive til den negative formen. Slik visualiseres savnet av den som er borte, i en vakker historie i tekst og bilder om det å ha mistet noen, og det å forsone seg med det.

DEBUTANTPRISEN

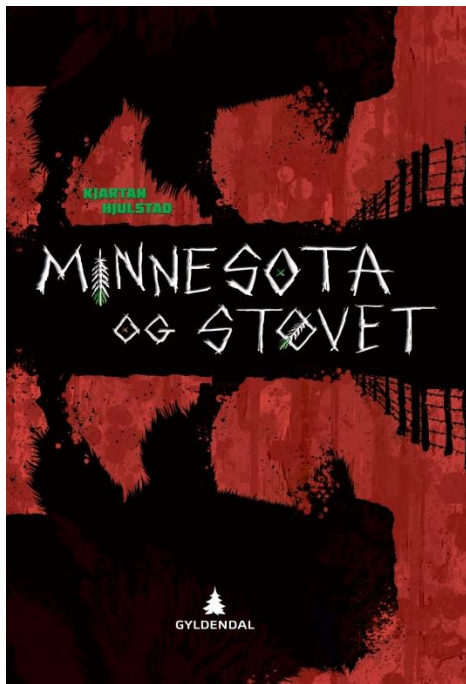

Veronika Erstad

Kattejenta, Cappelen Damm

Illustrert av Bo Gaustad

Veronika Erstad debuterer faktisk med to bøker i 2015. En lyrikksamling for voksne på Samlaget og denne boka for en yngre lesegruppe på Cappelen Damm. I *Kattejenta* blir vi kjent med Ruth. Hun er så spesiell at selv faren hennes sier at hun «ikke er så lett å leke med». Selv er hun mest opptatt av det store prosjektet sitt, som er å skrive og tegne Den Store Katteboka. Det er et tidkrevende prosjekt som gjør at hun ikke er helt enkel å ha med å gjøre. Men hun er heldig med den ene vennen hun har, for Kristin biter seg fast og tåler både å bli avvist og oversett. Dette er tilsynelatende en enkel, søt og sjarmerende historie, som tar opp temaer som vennskap, katter og det å få viljen sin. Det underfundige i teksten understrekes av Bo Gaustads humoristiske og uttrykksfulle illustrasjoner. Dette er en fortelling med flere lag, og hvor det enkle og det kompliserte spiller sammen. Leseren gis mulighet til å lage sine egne fortolkninger av historien. Kombinasjonen av tekst og bilde løfter denne fortellingen til noe utenom det vanlige.

Kjartan Hjulstad

Minnesota og støvet, Gyldendal

Kjartan Hjulstad debuterer med *Minnesota og støvet*, og har skrevet en spennende og engasjerende roman. De to lakota-indianerne Minnesota og Moses er brødre – og vokser opp i et miljø preget av håpløshet, fattigdom og manglende framtidstro. Det er få muligheter for å skaffe seg et annet liv. Politiet viser seg som maktmisbrukende rasister – og handlingene politiet gjør er med på å provosere fram tanken på at det er mulig å gå over til den kriminelle siden. Etter hvert kommer de to brødrene til å gå forskjellige veier, men den enes valg påvirker også den andres muligheter. Hjulstad har med *Minnesota og støvet* skrevet en medrivende, spennende og mørk fortelling med bakgrunn i et miljø som er lite representert i norsk litteratur. Teksten egger til diskusjoner om rett og galt, om en selv kan velge sin skjebne – og om det å stå på utsiden.

Alice Lima de Faria

Det var ikke jeg! sa Robinhund, Cappelen Damm

Dette er Alice Lima de Farias debut som forfatter. Hun har tidligere markert seg som en spennende illustratør. Robinhund har en kjempesnill storebror. I barnehagen må Robinhund være uten sitt store idol, og det er ikke så greit. Det skjer masse dumme ting i barnehagen, og Robinhund får skylda. Hvordan håndterer man sånt som er vanskelig, når ting bare blir som de blir? Alice Lima de Faria ivaretar barneperspektivet på en ypperlig måte, og det er lett å kjenne seg igjen i både karakterene og situasjonene. Hun har laget en bildebok som forsvarer gutten som «det blir litt mye av», og hun gjør det elegant og uten å moralisere. Illustrasjonene er lekne og uttrykksfulle, og fargebruken er gjennomtenkt og innbydende. Kontraster mellom det blå-grønne og det rød-rosa forsterker opplevelsen av Robinhunds temperament og følelser. Tekst og bilde kommuniserer godt, og sammen tilfører de personlighet og liv til karakterene. Dette er en helstøpt bildebok.

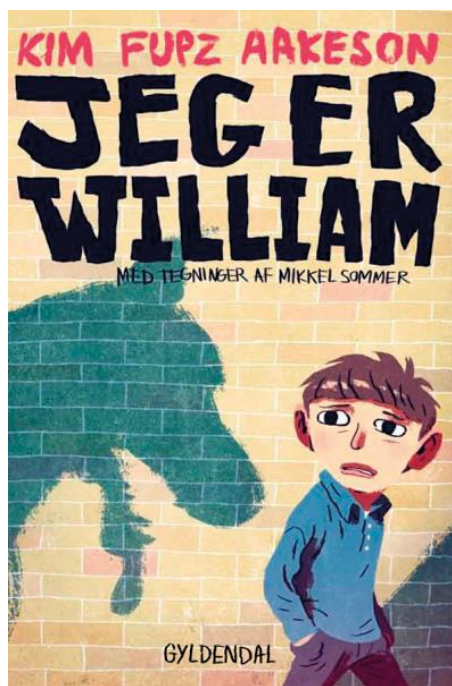
OVERSETTERPRISEN

Line Almhjell

**for oversettelsen fra amerikansk-engelsk av
Una LaMarches *Bare i Brooklyn*, Gyldendal**

En Romeo og Julie-historie om Devorah, en hasadisk jøde, og Jaxon, en vestindisk gutt, som bor og lever i hver sin ende av en gate i Brooklyn. Når stormen raser i New York blir de sittende fast i en heis, og Devorah trosser sin tro og de begynner å prate sammen. Det blir et møte mellom to mennesker, to kulturer, to religioner, og blir en vakker kjærlighetshistorie. Oversettelsen til Line Almhjell baner vei for forståelse av begreper og kulturforskjeller, og får fram Devorah og Jaxons personligheter. På tross av hyppig bruk av ukjente ord og uttrykk, flyter språket lett og enkelt. Boka gir et spennende innblikk i kulturer vi sjelden får innsyn i, og et møte med en sterk kvinne som kjemper for å ta egne valg og ta kontroll over eget liv.

Egil Halmøy

for oversettelsen fra dansk av

Kim Fupz Aakesons *Jeg er William*, Gyldendal

Egil Halmøy har gitt Kim Fupz Aakesons *Jeg er William* en norsk språkdrakt det står respekt av. Hadde man ikke visst bedre kunne man tro at dette var originalen. Språket flyter elegant av sted, og oversetteren har virkelig fanget tonen i dette litt skeive og rare universet til en av Danmarks mest sentrale forfattere. I denne tynne og tilsynelatende enkle fortellingen om William blir vi kjent med en gutt som lever et litt uvanlig liv. Mor er psykiatrisk pasient, far er død, for tiden bor William sammen med en alkoholisert, spilletal og kriminell onkel. Dette er en historie om å ta ansvar for seg selv. Men forfatterens skråblikk på tilværelsen gjør denne boka til noe mer enn en tradisjonell sosialrealistisk historie. Dette er en enkel fortelling som det er en fryd å lese, ikke bare på grunn av forfatteren, men også på grunn av den norske språkdrakten.

Hilde Stubhaug

**for oversettelsen fra amerikansk-engelsk av
Andrew Smiths *Gresshoppejungle*, Aschehoug**

Hilde Stubhaugs oversettelse av *Gresshoppejungle* har bevart den opprinnelige stemningen og følelsen som finnes i originalen. Varmen steker, sommerdagene er lange - og gutten Austin har uendelige mengder med fri. Den søvnige byen Ealing har ikke mye å tilby verken ham, kjæresten Shann eller kompisen Bobby, som er forelsket i ham. Men Austin tar ting som det kommer - og han har en herlig tilbaketrukket, tørrvittig og kul måte å fortelle på: Her er digresjoner og utsettelse, filosofiske standpunkt og fengende one-linere. Stubhaug opprettholder det språklige tempoet i den innholdsmettede handlingen. Verken livet og sommeren blir den samme etter at et glass inneholdende peststamme 412E knuser og fører til at kjempestore gresshopper begynner å spise av Ealings intetanende befolkning.

Gresshoppejungle er realistisk og fantastisk, morsom og dystopisk, uvanlig og veldig vanlig på samme tid.

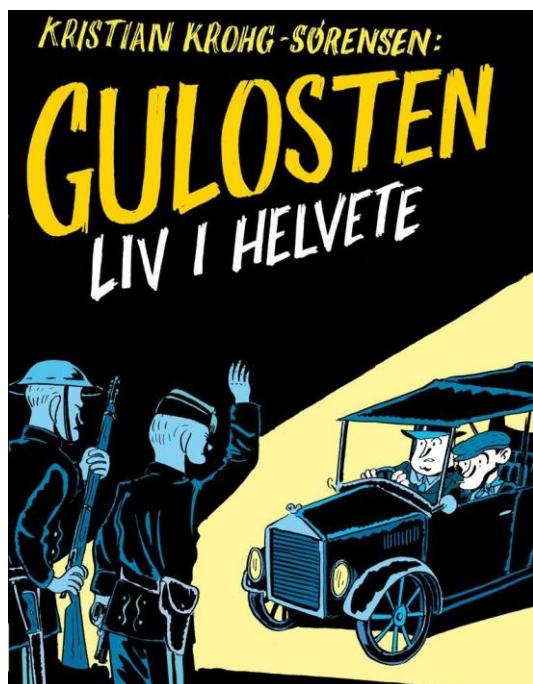
TEGNESERIEPRISEN

Jason

Frida Kahlos papegøye, Magikon

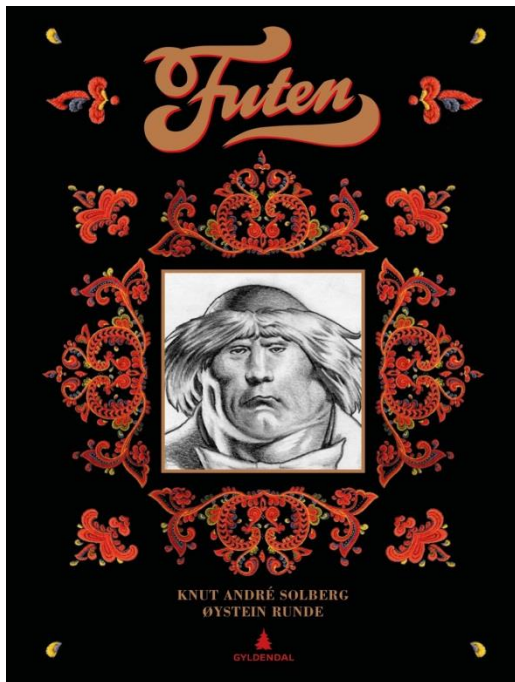
Jason er en av våre fremste tegneserieskapere, og har sine striper på trykk over hele verden. Nå er han ute med 11 frittstående historier i bokformat, og det er lett å skjønne at dette universet kommuniserer godt på tvers av språk og landegrenser. Historiene er ulike, men bindes sammen av Jasons særegne estetiske uttrykk. Historiene befolkes av de lett gjenkjennbare karakterene med hundehoder, og de befinner seg i et fremmedgjort og stilisert landskap. Det lurte ofte noe truende og farlig mellom stripene. Noen ganger griper vi det, andre ganger ikke. Boken avsluttes med historien «Ingenting», hvor han skildrer hvordan verden viskes ut for en demensrammet kvinne. Dette er uhyre sterkt og effektivt fortalt.

Kristian Krogh-Sørensen

Gulosten. Liv i helvete, No Comprendo Press

Kristian Krogh-Sørensen debuterer med denne særegne tegneserieromanen om Johannes S. «Gulosten» Andersen (1898–1979). Krogh-Sørensen følger opp en sterk tendens innenfor sjangeren, der historisk og dokumentarisk materiale behandles i ord og strek. Det er et dramatisk liv som blir skildret. Gulosten var fengselsfugl, motstandshelt, drapsmann og håndverker. Men vi får også historien om Bastøy, Oslo og verden i en tid med mye konflikt og motsetninger. Med energiske svarte tusjtegninger maner Krogh-Sørensen fram troverdige og detaljrike bilder av vår nære fortid. Krogh-Sørensen har lykket meget godt med sitt ambisiøse prosjekt, som kunne forsvart sin plass i flere av priskategoriene.

Øystein Runde (forf.) og Knut André Solberg (ill.)

Futen, Gyldendal

Knut André Solberg og Øystein Runde er tilbake med en ny bok om Futen. Futen jobber som skatteinnkrever i en verden som befinner seg i krysningpunktet mellom norske folkeeventyr og amerikanske superheltstriper. Og det blir det stor humor av. Boka består av to historier, og i begge drar Futen ut for å skattlegge sine medborgere. På veien blir det både gladvold og snertne replikkvekslinger. Her er mange elegante spark til nåtidige og virkelighetsnære konstruksjoner som byråkrati og norsk arbeidsliv. Det har blitt et episk overskuddsprosjekt hvor Solberg og Runde slipper galskapen løs. Og vi lar oss mer enn gjerne underholde. Tegningene er dyktig utført i svart hvitt, og bokens design er intet mindre enn lekker.